ROČNÍK 3 | ČÍSLO 2 | OKTÓBER 2026

EVANJELICKÉ SLOVO

Občasník Cirkevného zboru ECAV Poltár

PAMIATKA REFORMÁCIE

Nevraciame sa niekedy i my do minulosti?

Rozumieme, o čo vlastne išlo Lutherovi?

Aký je vlastne odkaz reformácie?

Ach Bože, zhliadni z výsosti a zmiluj sa nad nami,
je málo pravej vernosti, klesáme v mnohom aj my,
veď Tvojich slov si neváži, dľa viery žiť sa nesnaží
tak mnohí medzi nami.

Dr. Martin LUTHER

EDITORIÁL

Milí čitatelia Evanjelického Slova,

koniec októbra a začiatok novembra nás každoročne privádzajú k dvom významným zastaveniam. Pamiatka reformácie nám pripomína odvahu viery, ktorá sa nebála vrátiť k prameňu Božieho Slova. Pamiatka zosnulých nás zasa vedie k tichému zamysleniu nad krehkosťou života, pominuteľnosťou času a nádejou, ktorá siaha za hranice smrti.

Na prvý pohľad ide o dve odlišné pripomienky. Jedna nás obracia k dejinám Cirkvi, druhá k osobným spomienkam na tých, ktorí už nie sú medzi nami. Predsa však majú spoločné posolstvo: uprostred všetkého, čo sa mení a pominie, zostáva Boh a Jeho verné zasľúbenie.

Reformácia nebola iba zápasom o obnovu cirkevného života. Bola predovšetkým zápasom o istotu, na čom spočíva naša nádej. Dr. Martin Luther ju znovu objavil v evanjeliu o Božej milosti, ktorú si človek nemôže zaslúžiť, ale smie ju prijať vierou v Pána Ježiša Krista.

Práve táto pravda nadobúda osobitnú hĺbku aj pri hroboch našich blízkych. Keď sa v spomienkach vraciame k ich životom, uvedomujeme si, koľko lásky, dobra a požehnania nám prostredníctvom nich Pán Boh daroval. A hoci nás ich odchod bolí, kresťanská nádej sa nekončí pri náhrobnom kameni. Je zakotvená v Kristovi, ktorý premohol smrť.

Nech nám preto tieto dni neprinesú iba spomienky na minulosť, ale aj nové povzbudenie pre prítomnosť. Žime z milosti, dôverujme Božím zasľúbeniam a pamätajme, že náš život má svoje naplnenie v Kristovi. V Ňom totiž ani smrť nemá posledné slovo.

Veríme, že na stránkach tohto čísla nájdete myšlienky, ktoré Vás oslovia, povzbudia vo viere a stanú sa obohatením vášho duchovného života.

Prajeme vám požehnané čítanie.

Ivan Lukáč
zborový farár,
šéfredaktor
Evanjelického Slova

NEVRACIAME SA I MY NIEKEDY DO MINULOSTI?

„Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nehodí sa pre kráľovstvo Božie.“ (L 9, 62)

Každoročne si 31. októbra pripomíname Pamiatku reformácie. Vraciame sa do roku 1517, spomíname na Dr. Martina Luthera, jeho odvahu postaviť sa proti dobovým nešvárom v Cirkvi a pripomíname si významné udalosti, ktoré zásadne ovplyvnili dejiny kresťanstva. Organizujeme slávnostné Služby Božie, konferencie, odhaľujeme pamätné tabule a staviame pomníky významným osobnostiam našich cirkevných dejín. To všetko má svoje opodstatnenie. Veď národ i Cirkev, ktoré zabúdajú na svoju minulosť, strácajú vedomie vlastnej identity.

Predsa sa však natíska otázka: ***Nevraciame sa niekedy do minulosti až natoľko, že nám uniká prítomnosť?*** *Nestáva sa, že sme viac zaujatí tým, čo vykonali naši predkovia, než tým, k čomu nás Pán Boh povoláva dnes?*

Ježišove slová o človeku, ktorý položí ruku na pluh a obzerá sa späť, sú v tomto smere mimoriadne výstižné. Kto pri orbe neustále obracia zrak dozadu, nedokáže viesť pluh priamo. Jeho pozornosť je rozdelená a práca stráca správny smer. Ježiš tým neodsudzuje spomínanie ani úctu k minulosti. Upozorňuje však na nebezpečenstvo, keď sa minulosť stane prekážkou nášho nasledovania.

A nemôže sa niečo podobné stať aj nám, evanjelikom? S hrdosťou hovoríme o reformačnom dedičstve, o Lutherovi, Melanchtonovi či iných významných osobnostiach. Poznáme ich životopisy, pripomíname si výročia, opatrujeme historické pamiatky. *Ale poznáme rovnako dobre aj ich*

duchovný odkaz? ***Žijeme z toho, čo bolo samotným srdcom reformácie?***

Ako evanjelici si neraz zakladáme na svojej minulosti, zaužívaných liturgických poriadkoch, cirkevných tradíciách a vonkajších prejavoch viery. A nie je na tom nič zlé. Veď aj prostredníctvom nich sa odovzdáva vzácne duchovné dedičstvo predchádzajúcich generácií. Problém však nastáva vtedy, keď sa tieto veci stanú dôležitejšími než samotný obsah viery, ktorý majú vyjadrovať. Keď nám záleží viac na zachovaní tradície než na živom vzťahu s Kristom. Keď sa usilujeme uchovať formu, ale uniká nám jej podstata. **Veď aj tá najkrajšia liturgia a najvzácnejšia tradícia strácajú svoj pravý zmysel, ak nás neprivádzajú bližšie k Ježišovi Kristovi.**

Martin Luther predsa nechcel založiť spoločenstvo svojich obdivovateľov. Nechcel, aby sa jeho meno stalo stredobodom kresťanskej viery. Celým svojím teologickým zápasom sa usiloval obrátiť pozornosť človeka k Pánovi Ježišovi Kristovi, k Jeho krížu, k evanjeliu o ospravedlnení hriešnika z milosti skrze vieru. Dôležitý nebol on ako reformátor, ale Spasiteľ, ktorého verne ohlasoval a zvestoval.

Keď sa Luther v roku 1522 vrátil do Wittenbergu, vo svojich kázňach zdôrazňoval moc Božieho Slova. Svoje pôsobenie vystihol pozoruhodným vyznaním: *„Ja som neurobil nič, Slovo vykonalo všetko.“* Aká veľká pokora zaznieva z týchto slov! Človek, ktorého dnes pozná celý svet, nepripisoval rozhodujúcu zásluhu sebe, ale Božiemu Slovu.

Práve tu sa dostávame k podstate nášho zamyslenia. **Reformácia nie je iba udalosťou, ktorú si máme pripomínať. Je predovšetkým výzvou, ktorú máme uskutočňovať.** Nie v zmysle neustáleho menenia cirkevných poriadkov, ale ako úprimný návrat k Božiemu Slovu, pokániu a obnove viery.

Aký osoh nám prinesie nádherná reformačná slávnosť, ak sa po jej skončení nič nezmení v našom vzťahu k Pánu Bohu? Čo nám pomôže poznanie slávnych dejín, ak naše chrámy zostávajú prázdne, rodiny sa prestávajú spoločne modliť a Božie Slovo stráca miesto v každodennom živote? Môžeme byť hrdí na svoju

evanjelickú identitu, a predsa postupne strácať to najvzácnejšie - živý vzťah s Ježišom Kristom.

Apoštol Pavol vyznáva: *„Ale jedno robím: zabúdam na to, čo je za mnou, a snažím sa o to, čo je predo mnou.“* (F 3, 13) Tieto slová nás nevyzývajú k zabudnutiu na minulosť, ale k správnemu nasmerovaniu života. Minulosť nás má vyučovať, povzbudzovať a zaväzovať. Nikdy však nesmie nahradiť osobnú vieru a poslušnosť Kristovi.

Možno práve to je jedna z najnaliehavejších výziev aj našej Cirkvi. Nepotrebujeme iba ďalšie spomienkové slávnosti, ale predovšetkým ľudí, ktorých srdcia sú premieňané evanjeliom. Nepotrebujeme iba obdivovať odvahu reformátorov, ale aj sami nachádzať odvahu žiť podľa Božieho Slova. Nepotrebujeme iba rozprávať o viere našich predkov, ale odovzdávať živú vieru ďalším generáciám.

Najväčšiu úctu Martinovi Lutherovi neprejavíme tým, že budeme oslavovať jeho život a dielo, ale predovšetkým tým, že zostaneme verní odkazu reformácie - živej viere v Krista, ku ktorému Luther neprestajne upriamoval pozornosť.

Nech preto tohtoročná Pamiatka reformácie nie je iba pohľadom späť. Nech sa stane príležitosťou položiť si osobnú otázku: *„Kam dnes smeruje môj pohľad? K slávnej minulosti, na ktorú som patrične hrdý, alebo ku Kristovi, ktorý ma aj dnes volá k nasledovaniu?“*

Lebo Cirkev nežije zo slávy svojich dejín. **Cirkev žije z Krista,** ktorý je *„ten istý včera i dnes i naveky.“* (Žid 13, 8)

Ivan Lukáč
zborový farár,
šéfredaktor
Evanjelického Slova

Aký je odkaz Reformácie?

Každoročne si 31. októbra pripomíname Pamiatku reformácie. Vracajú sa nám Lutherove obrazy jeho 95 téz a tiež udalostí, ktoré zásadne ovplyvnili dejiny kresťanstva. **Čo však reformácia znamená pre nás dnes, po viac ako päťsto rokoch?**

Reformácia nebola iba zápasom o zmenu cirkevných pomerov. Bola predovšetkým návratom k základnej otázke kresťanskej viery: **Ako môže hriešny človek obstáť pred Svätým Bohom?** Luther nachádzal odpoveď v slovách apoštola Pavla: *„Spravodlivý z viery bude žiť.“* (R 1, 17)

Práve znovuobjavenie evanjelia o ospravedlnení človeka z Božej milosti skrze vieru v Ježiša Krista sa stalo srdcom reformácie. Nie naše zásluhy, výkony či náboženské úkony, ale Kristovo vykupiteľské dielo je základom našej spásy. **Reformácia tak znovu postavila do popredia radostnú zvesť o Bohu, ktorý človeka neprijíma pre jeho dokonalosť, ale pre zásluhy nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista.**

Táto pravda prináša slobodu od strachu, že si Božiu priazeň musíme neustále zasluhovať.

Odkaz reformácie však nespočíva iba v poznaní správneho učenia. **Pozýva nás k neustálej obnove viery, k pokániu a k životu podľa Božieho Slova.** Pripomína, že Cirkev má byť spoločenstvom, v ktorom zaznieva evanjelium, prisluhujú sa Sviatosti a Kristus zostáva v centre všetkého. **Skutočná obnova Cirkvi sa totiž nezačína iba zmenou jej vonkajšej podoby, ale predovšetkým tam, kde Božie Slovo premieňa ľudské srdcia.** Aj preto odkaz reformácie zostáva stále aktuálny.

Pamiatka reformácie preto nie je iba spomienkou na veľké dejiny. Je taktiež otázkou pre každého z nás: **Má Ježiš Kristus skutočne ústredné miesto v mojom živote a viere?**

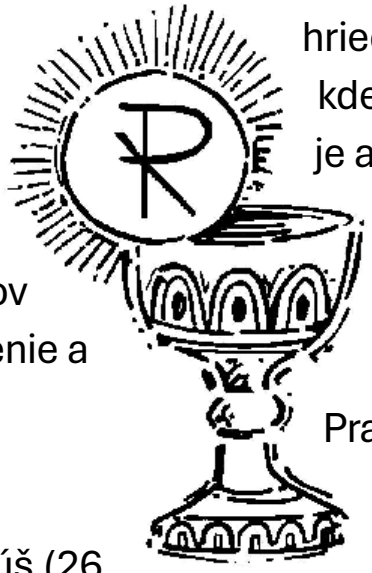
Ivan Lukáč
zborový farár,
šéfredaktor
Evanjelického Slova

MALÝ KATECHIZMUS DR. MARTINA LUTHERA - OLTÁRNA SVIATOSŤ

Čo je oltárna Sviatosť?

Je opravdivé Telo a opravdivá Krv nášho Pána Ježiša Krista pod spôsobom chleba a vína, čo pre nás kresťanov sám Kristus ustanovil na jedenie a pitie.

Kde je to napísané?

Tak píšu svätí evanjelisti Matúš (26, 26), Marek (14, 22), Lukáš (22, 19) a sv. Pavol (1K 11, 23): *„Pán náš Ježiš Kristus v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb a keď dobrorečil, lámal ho a dával Svojim učeníkom hovoriac: Vezmite, jedzte, toto je Moje Telo, ktoré sa za vás vydáva. To čiňte na Moju pamiatku. Podobne vzal po večeri aj kalich, dobrorečil a dal im hovoriac: Vezmite a pite z toho všetci. Tento kalich je nová zmluva v Mojej Krvi, ktorá sa vylieva za vás na odpustenie hriechov. To čiňte, kedykoľvek budete piť, na Moju pamiatku.“*

Čo osoží také jedenie a pitie?

To nám ukazujú tieto slová: *„Za vás sa vydáva“*, a *„vylieva na odpustenie hriechov“*, že sa nám totiž pri Sviatosti týmito slovami dáva odpustenie hriechov, život a spasenie; lebo kde je odpustenie hriechov, tam je aj život a spasenie.

Ako môže telesné jedenie a pitie pôsobiť také veľké veci?

Pravdaže jedenie a pitie to nepôsobí, ale pripojené slová: *„Za vás sa vydáva“* a *„Vylieva na odpustenie hriechov“*. Tieto slová sú popri telesnom jedení a pití hlavnou vecou vo Sviatosti. A kto verí slovám, má to, čo hovoria a vyjadrujú, totiž „odpustenie hriechov“.

Kto hodne prijíma túto Sviatosť?

Isteže postiť sa a telesne sa pripravovať je dobrá vonkajšia ukáznenosť; ale ten je naozaj hodný a dobre pripravený, kto verí slovám: *„Za vás sa vydáva“* a *„Vylieva na odpustenie hriechov"*; kto však týmto slovám neverí alebo o nich pochybuje, je nehodný a nepripravený; lebo slovo *„za vás“* žiada úplne veriace srdcia.

Zdroj:
Malý katechizmu Dr. Martina Luthera

Lutherov prídavok

Ako má otec rodiny naučiť svoju domácnosť modliť sa ráno i večer.

Keď ráno vstávaš z postele, prežehnaj sa svätým krížom a hovor: V mene Boha Otca, Syna, Ducha Svätého. Amen.

Potom kľačiac alebo postojačky odriekaj Vieru všeobecnú kresťanskú a Otčenáš. A ak chceš, môžeš sa ešte pomodliť aj túto modlitbu:

Ďakujem Ti, môj nebeský Otče, v mene Ježiša Krista, Tvojho milého Syna, že si ma tejto noci ochránil pred všetkou škodou a nebezpečenstvom; a prosím Ťa, ráč ma aj tohto dňa chrániť pred hriechom a každým zlom, aby sa Ti všetko moje konanie a celý môj život ľúbili. Veď ja seba, svoje telo a dušu a všetko porúčam do Tvojich rúk. Tvoj svätý anjel nech je pri mne, aby ma diabol nemal v moci. Amen.

Hneď na to nech ide každý s radosťou po svojej práci alebo možno si ešte zaspievať pieseň, odriekať Desať Božích prikázaní alebo niečo, čo povzbudzuje zbožnosť.

Keď ideš večer spať, prežehnaj sa svätým krížom a hovor: V mene Boha Otca, Syna, Ducha Svätého. Amen.

Potom kľačiac alebo postojačky odriekaj Vieru všeobecnú kresťanskú a Otčenáš. A ak chceš, môžeš sa ešte pomodliť túto modlitbu:

Ďakujem Ti, môj nebeský Otče, v mene Ježiša Krista, Tvojho milého Syna, že si ma tohto dňa milostivo ochraňoval; a prosím Ťa, ráč mi odpustiť všetky moje hriechy a neprávosti a tejto nastávajúcej noci ráč ma milostivo ochraňovať; lebo ja seba, svoje telo a dušu a všetko porúčam do Tvojich rúk. Tvoj svätý anjel nech je pri mne, aby ma diabol nemal v moci. Amen.

A potom hneď pokojne a radostne choď spať.

Ako má otec rodiny naučiť svoju domácnosť dobrorečiť a ďakovať pri stole.

Deti a domáci nech pristúpia ku stolu so zloženými rukami a slušne hovoria takto: „*Na Teba čakajú oči všetkých, Pane, a Ty im načas podávaš ich pokrm. Otváraš Svoju ruku a všetko živé sýtiš podľa ľúbosti.*“ (Ž 145, 15-16)

Potom Otčenáš a túto modlitbu:

Pane, Bože, nebeský Otče, požehnaj nás i tieto Svoje dary, ktoré z Tvojej milostivej lásky prijímame, pre Ježiša Krista, nášho Pána. Amen.

Ďakovanie.

A tak aj po jedle nech podobným spôsobom slušne a so zloženými rukami hovoria: *„Ďakujte Hospodinovi, lebo dobrý je; veď Jeho milosť trvá naveky. Tomu, čo chlieb dáva telu každému, čo dáva pokrm dobytku, krkavcom mladým, po čom škriekajú. Záľubu nemá v sile koňa, ani sa nekochá v lýtkach muža. Hospodin záľubu má v tých, čo boja sa Ho, čo dôverujú v Jeho milosť.“* (Ž 106, 1; 136, 1; 147, 9-11)

Potom Otčenáš a túto modlitbu:

Ďakujem Ti, Pane Bože, Otče náš, pre Ježiša Krista, nášho Pána, za všetky Tvoje dobrodenia, ktorý žiješ a panuješ naveky. Amen.

Zdroj:
Enchiridion, Malý katechizmus
Dr. Martina Luthera,
pre pospolitých farárov a kazateľov

NÁDEJ, KTORÁ SIAHA AŽ ZA HROB

Pamiatka zosnulých nás znovu privádza na cintoríny k hrobom našich blízkych. Zapaľujeme sviece, prinášame kvety a v tichosti spomíname na ľudí, ktorí boli súčasťou našich životov. Na ich úsmev, láskavé slová, spoločné chvíle, ale aj na všetko, čo sme im už nestihli povedať. Pri hroboch si zvlášť intenzívne uvedomujeme, aký krehký a pominuteľný je ľudský život.

Ako kresťania však neprichádzame k hrobom iba so smútkom, ale aj s nádejou, ktorá vyrastá z Kristovho víťazstva nad smrťou. Pán Ježiš nám nezasľúbil život bez bolesti a lúčenia, ale večný život, nad ktorým smrť nemá posledné slovo.

Pamiatka zosnulých preto nie je iba pohľadom do minulosti. Je aj pozvaním zamyslieť sa nad vlastným životom. *Ako využívame čas, ktorý nám Pán Boh daroval? Koľko lásky, odpustenia a dobra prejavujeme tým, ktorí sú ešte medzi nami?*

Neodkladajme lásku na zajtra. Raz sa aj náš pozemský život skončí. No smrť nie je koncom Božej vernosti.

Pri hroboch našich blízkych si uvedomujeme ešte dôležitú pravdu: **Všetko pozemské je dočasné, ale Božie zasľúbenia zostávajú naveky.** Naše životy zostávajú v rukách Milostivého. Viera preto nehľadí na hrob ako na definitívny koniec, ale upriamuje pohľad ku Kristovmu prázdnemu hrobu, ktorý svedčí o víťazstve života nad smrťou. Tu nachádzame útechu, ktorú nám svet nemôže dať. **Naša nádej nespočíva iba v tom, že na svojich zosnulých nezabudneme, ale predovšetkým v tom, že Boh nezabúda na tých, ktorí Mu patria.**

Nech sú naše spomienky naplnené vďakou, život láskou a budúcnosť dôverou v Pána Ježiša Krista.

Ivan Lukáč
zborový farár,
šéfredaktor
Evanjelického Slova

SPOZNAJME SA

Predstavujeme vám
sestru Slavku Srnišovú zo Zeleného

Slavka, prosím, predstav sa nám, a nevynechaj nejaké zaujímavosti o sebe a svojom živote.

Hneď na začiatku chcem pozdraviť všetkých, ktorí si nájdu čas a možno aj záujem dozvedieť sa niečo o mne, o mojich názoroch a mojich presvedčeniach.

Ako mnohí viete, pochádzam z Banskej Štiavnice, kde som sa narodila. S rodičmi a bratom Martinom sme neskôr bývali vo Veľkom Krtíši rovno oproti evanjelickej fare, kde v tom čase pôsobil pán farár Ďurov, ktorý bol našim „zásobovačom“ domácich produktov. Priznám sa, že vtedy ako malé dieťa som ho vnímala ako „starého uja“, ktorý nás, deti, vždy privítal milým slovom. Samozrejme, keď sme stvárali zlobu, vedel na nás zakričať.

Vlastne teraz, keď nad tým premýšľam - môj život v pozitívnom smere vždy viac ovplyvňovali evanjelickí kňazi, hoci som vyrastala v zmiešanom prostredí evanjelicko-katolíckom a do roku 2020 som bola katolíčkou.

Aby sme sa vrátili ku mne - po tragickej smrti môjho ocka (pár dní pred mojimi desiatimi narodeninami) sme sa s mamkou a bratom presťahovali najprv k mojim starým rodičom z maminej strany do Antola (Svätý Anton) a neskôr do Banskej Štiavnice.

Môj starý otec pochádzal z Myjavsko-krajňanských kopaníc, kde sa dostávame k ďalšiemu evanjelickému pánu farárovi Jánovi Eľkovi, ktorý bol pre mojich starých rodičov a moju mamu a jej súrodencov vzorom v živote a vo viere, a nám ako deťom ho stále dávali za príklad.

Keďže, ako som spomínala, vyrastala som v zmiešanom prostredí, boho-

služby som navštevovala ako katolícke, tak aj evanjelické, preto mi je veľmi blízka aj myšlienka ekumény.

Po absolvovaní niekoľkých škôl, samozrejme od základnej až po vysokú, som pracovala v rôznych zamestnaniach, kde mojím naj zamestnaním bola práca v Múzeu vo Svätom Antone. Keďže, bohužiaľ, Štiavnicko je podobne ako Poltársko hladová dolina, za prácou som neskôr odišla do Krupiny a po vydaji za môjho milého Igora som sa presťahovala na Zelené - moje milované, kde si v spokojnosti a vo viere nažívame s našimi dvomi synmi Jurajkom a Alinkom, ktorí sú pre nás najväčším darom od nášho Pána.

Aká je pre Teba najinšpirujúcejšia biblická kniha / postava / veršík? Aj túto inšpiráciu aplikuješ v bežnom živote?

Čo sa týka postavy, je to samotný Pán Ježiš Kristus, ktorý trpel za nás na odpustenie hriechov a veľmi som poctená Jeho prísľubom: *„Ajhľa, Ja som s vami po všetky dni, až do konca sveta.“* (Mt 28, 20) Viem, že to Pán Ježiš hovorí Svojim učeníkom, ale ja verím, a som o tom presvedčená, že On je stále s nami, chráni nás, pomáha nám a sprevádza nás, či si to uvedomujeme alebo nie. Za toto som veľmi vďačná.

Do môjho bežného života sa to premieta tak, že v každej jednej mojej modlitbe ďakujem za Jeho ochranu, dary, za všetko, čo pre mňa, moju rodinu a pre všetkých robí.

Od tohto školského roku pôsobíš ako katechétka na škole. Čo je v tejto službe dôležité nezanedbať a v čom je to pre CZ Poltár prínosom?

Pre mňa je v tejto službe (aj keď pre mňa to nie je služba, ale česť) dôležité mladým ľuďom ukázať, že je tu niečo, o čo sa môžu v živote oprieť, na čo sa môžu spoľahnúť a vedieť, že je to tu pre nich, a to je viera.

Dôležité je zaujímať sa o deti a mladých ľudí, čo ich trápi, alebo naopak teší. Vedieť im ponúknuť pomocnú ruku, pochopenie, pocit prijatia, lebo, bohužiaľ, v tejto rýchlej dobe sa im veľa týchto vecí nedostáva. Chcem, aby videli a cítili, že v našom CZ sa im to dostane - verím tomu. Chcem ich naučiť, aby k nám prichádzali, a aby sa im v našom CZ tohto aj dostávalo.

A ďalšia otázka k tomu - v „dnešnej” dobe potrebujú mladí ľudia správne

mentálne vzory. Podľa Teba, ako sa správa a koná taký človek - kresťan? Čo dokáže ponúknuť?

Myslím, že prvú časť tejto otázky som už zodpovedala v predchádzajúcej odpovedi. Správny kresťan by sa v prvom rade mal zaujímať o svojho blížneho, byť mu nápomocný, keď ho o to požiada.

Myslím si, že na človeku - kresťanovi by malo byť vidieť radostné prežívanie viery. Nehanbiť sa prejaviť, v čo verím a za čo som Pánu Bohu vďačný.

Ak by bolo niečo, čo by si dnes mohla reformovať v tom „lutherovskom“ význame, čo by to bolo?

Nepozerať sa na všetko cez peniaze a komerčný spôsob života. Odpovede, možno aj na malicherné otázky hľadať a nachádzať v Písme, lebo podľa môjho názoru to je ten základ, o ktorý sa podľa Dr. Martina Luthera máme opierať.

Aký je Tvoj odkaz pre našich čitateľov?

Moji milí, ak ste sa dostali až k poslednej mojej odpovedi, som vám veľmi vďačná.

Prosím, buďme k sebe navzájom milí, radostní, pomáhajme si a nedajme si našu vieru nikým a za nijakých okolností zobrať. Riaďme sa, prosím, vo svojich životoch odporúčaním, ktoré čítame u apoštola Pavla v Ef 4, 32: *„Ale buďte vospolok dobrotiví, milosrdní, odpúšťajte si, ako aj Boh odpustil vám v Kristovi.“*

Za rozhovor ďakuje:

Lucia Lukáčová
členka VMV a
redakčnej rady
Evanjelického

SVEDECTVO: KTORÉMUKOĽVEK Z MOJICH NAJMENŠÍCH STE UROBILI, MNE STE UROBILI.

V tomto duchu sa nesie projekt, projekt človeka, projekt Božieho Syna. Už si nepamätám presne deň, kedy sa to začalo. No viem, že som dostal SMS od brata farára, či budem doma, pretože ku mne dorazí potravinová pomoc. Nerozumel som tým slovám, no odpísal som, že budem doma. A prešli dve hodiny, prebehol krátky telefonát a ja už som stál na parkovisku a obdržal som objemnú tašku, v ktorej boli rožky, zemiaky, paradajky, hrozno a iné potraviny. Brat farár vysvetlil, že sa nejedná, vo svete, o nič neobvyklé. Iba reťazec Tesco daruje potraviny, ktoré už sú nepredajné. Tá myšlienka sa udomácnila aj u nás doma. Na ostatnýkrát po výzve brata farára sme už uvažovali o pomoci rodinám v našom okolí. Evanjelium hovorí, že aj ten najmenší človek je dôležitý pre myšlienku ponúknuť mu pomoc. Tak sme urobili okruh rodín, v ktorých žije dôchodca, a myšlienku sme prijali za svoju. Veď tá pomoc vo forme potravín je krásnym gestom. Boh ho robí síce skrze nás, no zviditeľňuje sa aj cez náš zbor, čím vznikajú nové priateľstvá a dobré vzťahy. V realite takýto deň pomoci vyzerá nasledovne. Tesco osloví brata farára, aby sa večer dostavil pre potraviny. On ich naloží do auta. Večer po deviatej sa stretneme na fare a očakávame príchod auta. Vyložíme tovar na fare a delíme použiteľné a nepoužiteľné potraviny pre rodiny, ktorým chceme pomôcť. Potom sa rozídeme. Takéto dni nie sú časté, no končia neraz o jedenástej, pretože ešte delíme tovar, aby každý dostal to isté. Ten sa balí do tašiek a potom nosí konkrétnym rodinám. Všetko prebieha s požehnaním Ducha Svätého. Nedeje sa to často, no misionárska činnosť tohto charakteru má skvelú odozvu.

Vďaka patrí bratovi farárovi, ktorý s touto myšlienkou prišiel a realizuje ňou evanjelium v praxi. My len dúfame, že Tesco s nami neukončí spoluprácu. Radi uvítame každú pomocnú ruku na tomto diele.

Rastislav Boško
člen VMV
a redakčnej rady
Evanjelického Slova

GENERAČNÁ REFORMA

Poraď nám, Pane, aby sme nevybočili z Tvojich pravidiel a predsa dokázali urobiť v sebe osobnú zmenu, i v dnešný čas myslieť na Teba. Sme uzavretí, zo dňa na deň menej komunikujeme, stráca sa záujem o okolie a smeruje to k našej uzavretosti a izolácii. Izolovať sa pred Tebou nie je správna reforma, dokonca ani forma životného štýlu. Ešte pred nežnou revolúciou mnoho rodín žilo v uzavretosti, pretože sa chránili pred ŠTB, ktorá odpočúvala a sledovala obyvateľov.

Po roku 1989 sme sa prestali báť konečne hovoriť to, čo si myslíme, bez strachu z niekoho, kto by nás mohol poslať za obsah reči do lágru, či pracovného tábora. Dnešné deti si nedokážu predstaviť, akou reformou prešli naši rodičia, ktorí sa báli verejne hovoriť to, čo si myslia. Hrozili im za to politické perzekúcie. A prešli roky, a z našich rodičov sa stali slobodní ľudia. Veď dnes bez strachu môžu konečne povedať, čo si myslia. Sloboda slova je tu a hranice v rámci EU sú len fiktívne. Cez staršiu generáciu tá politická reforma prešla ako tank v tme. Zanechala v nej stopu, ktorá nezanikne. My ako ich deti sme sa zase naučili reformovať sa do doby náboženskej slobody. Naučili sme sa slobodne pripojiť sa ku kresťanskému vierovyznaniu.

Nachádzame cesty k evanjeliu. Dnes slobodne a bez prenasledovania. Ako stredná generácia sme vychovali deti a tie sa zase reformovali a adaptovali voľnosti, počítačovému svetu a virtuálnemu mysleniu. A tak sa z času na čas objaví v správach nesúlad s realitou. Žiak pichne nožom spolužiaka či učiteľku vo veku trinástich rokov. Ako teda prebieha reformácia myslenia a hľadanie sa? Samotný

výraz blúdenia mladosti má len nejasnú cestu. Politická garnitúra v každej dobe formuje generácie a to rôznorodo. A tak, ak si dnes jednotlivec spomenie úprimne na Boha, je to neraz zriedkavá potešujúca správa.

Netvrdím, že obyvatelia našej krajiny žijú v neviere. Najmladšie generácie však potrebujú reformovať niečo dôležitejšie. Stráca sa v nich ľudskosť a to je zlá vec. Už to nie je hľadanie slobody a pravdy, ktorú zakazovali komunisti, už to nie je voľnosť pohybu a tovarov, po ktorých ľudia túžili, už to nie je možnosť podnikať a voľne cestovať. Je to ich medzigeneračný bludný kruh uzatvárania sa do virtuálnej anonymity. Mladí ľudia si vytvoria virtuálne meno a spravujú sociálnu sieť. Uniká im zodpovednosť aj bázeň pred Bohom. To Desatoro nepriniesol Mojžiš vytesané pre nás náhodou. Ono je platné i dnes. Je jedno, aká generácia ho číta.

V ňom sa píše: Nezabiješ! Kde teda mladučký človek nachádza silu vziať niekomu život? Potreba reformovať sa pretrváva od čias Luthera, ktorý legalizoval v službe Cirkvi manželstvo, pretrváva od čias Lenina, ktorý hlásal beztriednu spoločnosť a rovnosť medzi ľuďmi. Táto potreba reformovať sa pretrváva i dnes. Áno, i v čase robotiky a informatiky pohľadom na kresťanstvo, na život detí v realite i smerovanie ľudstva k virtualite.

Smer správnej cesty ukazujú pravidlá, ktoré nám Boh dal. Preto, aby sme sa k nim vždy, keď blúdime vrátili. Ako k základu pravdy a medziľudskej lásky. Preto sa oplatí reformovať svoj život modlitbou i vytrvať, aby dospelí nežili v strachu pred svojimi deťmi.

Rastislav Boško
člen VMV
a redakčnej rady
Evanjelického Slova

BLÚDENIE

Baránok, aký si nevinný a čistý.

V zlomku sekundy zradí,
v zlomku sekundy miluje
myšlienka obetovať ťa.

Tú odvážnu chvíľu pokoriť ťa
ešte dnes, nenašiel čas.
A ja, Pilát v priestore ľudstva
prosím o pomoc.

Prosím o pochopenie a sňatie reťazí.
Reťazí hriechu s ktorými sa topím,
reťazí hriechu v ktorom sa dusím.
Požehnaj Kristus a odober zlo,
zbav ma dvojtvárneho závažia.

Baránok, spravodlivý, clivý.
V zlomku sekundy sa hanbím.
V zlomku sekundy odhalíš
tvár bezradnosti človeka,
ktorý Ťa cielene zatratí.

Medzi rozumom a citom
ostávam Tebou rozpoltený.
Prosím, a neľutujem zla.
Odním tento balvan,
vo Svojej svätosti urob,
aby som pochopil, že v mojej mysli
bude obetovaný môj blížny.
Pre výstrahu vo mne zabi túto tmu.

Snáď dreveným krížom odpustíš.
Na konci dní sa kajám,
veď Ty očakávaš iba zrod pravdy,
lásky i úprimnej čistoty.

Vidíš, ja blúdim životom, hľadám sa,
a na miesto Teba vzývam
svoje výsady.

Rastislav Boško
člen VMV
a redakčnej rady
Evanjelického Slova

SVEDECTVO: KRÁĽOVÁ HOĽA

Tak ako každý rok aj teraz náš Vnútromisijný výbor pripravil zaujímavý výlet. Po ročnom čakaní sme sa konečne vybrali na Kráľovu hoľu.

Partia turistických nadšencov sa ráno stretla pred farou a s rannou modlitbou a kopou elánu a odvahy sme sa vybrali autami do Šumiaca. Cestou sme sa, samozrejme, zastavili v Muráni na povestné buchty, aby sme sa pred cestou posilnili.

V Šumiaci sme sa vydali na cestu, ktorá nás všetkých preverila fyzicky aj psychicky. A hneď na začiatku, tak ako je u našich turistických potuliek zvykom, sme zablúdili. Tu sme si povedali, že Pán Boh má zmysel pre humor. Lebo toto sa nám už stalo cestou na Muránsky hrad. Ale tak ako vtedy, aj teraz nás vyviedol na správnu cestu, a nakoniec sme sa stretli a pridali k davu nadšencov, ktorí, tiež ako my, využili nádherné počasie a vydali sa spoznávať krásy Slovenska.

V polovici výstupu sme sa osviežili na chate pod Kráľovou hoľou a tu nastalo rozhodovanie, či sa vôbec vyberieme v pokračovaní na vrchol, nakoľko sme boli dve skupiny. Jedna zdatná a jedna neturistická, ktorá vyšla z komfortnej zóny.

Povzbudený jedlom, pitím a, samozrejme, Božou ochranou, sme sa nakoniec vydali na vrchol aj my, amatéri. A čestne môžem priznať, že to bolo náročné, ale stálo to za to. Všetky fyzické krízy sme prekonali, spoločnými silami a vzájomným povzbudzovaním sme to zvládli, aj keď medzi poslednými.

Po malom oddychu na vrchole sme sa vybrali na spiatočnú cestu. Naša amatérska skupinka išla späť už asfaltkou, ale tie výhľady, ktoré sa nám naskytli na opačnej strane Královej hole, boli na nezaplatenie. Cestou sa nám ukázali aj svište, pozostatky snehu na prednej strane Telgártu.

Za seba môžem povedať, že sme absolvovali opäť krásny a nezabudnuteľný výlet. S Božou milosťou sme sa všetci bezpečne vrátili domov.

Dana Henžeľová
členka VMV a
redakčnej rady
Evanjelického Slova

RECEPT: CITRÓNOVÁ BABETKA

Kulinárium DANKY HENŽEĽOVEJ

Suroviny:

4 vajcia, 200 g kryštálového cukru,
100 ml oleja,
50 ml citrónovej (pomarančovej) šťavy,
kôra z citróna (pomaranča),
100 ml mlieka, 200 g polohrubej múky,
1 vanilkový puding, 1 vanilínový cukor,
prášok do pečiva (pol balenia)

Postup:

Najskôr oddelíme bielky od žĺtkov. Z bielkov vyšľaháme tuhý sneh. Žĺtky vyšľaháme s cukrom do nadýchanej peny. Následne pri nízkych otáčkach postupne prilievame mlieko, olej, citrónovú šťavu a pridáme nastrúhanú citrónovú kôru.

V samostatnej miske zmiešame múku, prášok do pečiva a pudingový prášok. Túto zmes po častiach zapracujeme do žĺtkovej hmoty. Nakoniec do cesta zľahka vmiešame vyšľahaný bielkový sneh, aby zostalo krásne nadýchané.

Pripravené cesto nalejeme do formy, ktorú sme vopred vymastili a vysypali múkou, prípadne vystlali papierom na pečenie.

Pečieme v predhriatej rúre približne 25 až 30 minút. Upečený koláč necháme vychladnúť. Pred podávaním ho posypeme práškovým cukrom alebo podľa chuti ozdobíme citrónovou či cukrovou polevou.

DOBRÚ chuť

Dana Henžeľová
členka VMV a
redakčnej rady
Evanjelického Slova

KALENDÁRIUM

November 2026

1.11. **Služby Božie**
Sviatok všetkých svätých

2.11. **Služby Božie**
Pamiatka zosnulých

16.11. **Ekumenická biblická hodina na RKC fare**
„Eucharistia (Večera Pánova) a Spoveď“

29.11. **Adventný koncert Slova a hudby**
komorný súbor „musicArtum“

December 2026

3.12. **1. Adventná večiereň**

4.12. **Farárska kapustnica**
predvianočné posedenie na fare

9.12. **2. Adventná večiereň**

10.12. **Ekumenická biblická hodina na ECAV fare**
„Viera, milosť a dobré skutky“

17.12. **3. Adventná večiereň**

24.12. **Štedrovečerné Služby Božie**

25. - 26.12. **Vianočné Služby Božie**

31.12. **Služby Božie - Závierka občianskeho roka**
Privítanie nového roka v kostolnej veži
stretnutie pri modlitbe, piesni, požehnaní a prípitku

POZVANIA - PODUJATIA V ECAV NA SLOVENSKU

November 2026

5. - 7.11. **Misijná konferencia ECAV**
Račkova dolina

12. - 15.11. **21. rodinná konferencia RoS**
Liptovský Ján (Sorea Máj)

20. - 22.11 **Konferencia SEM**

14.11. **Otvorenie rozšírenej expozície Múzea sestier Royových**
Stará Turá

22.11. **Televízne Služby Božie - 35. výročie Evanjelickej diakonie**
CZ ECAV Nové Mesto nad Váhom
káže: Ján Hroboň, biskup ZD ECAV

29.11. **Rozhlasové Služby Božie STVR**
CZ ECAV Trnava, káže: Radomír Vařák

December 2026

24.12. **Rozhlasové Služby Božie STVR**
CZ ECAV Bardejov, káže: Samuel Sabol

24.12. **Televízne Služby Božie TA3**
CZ ECAV Bratislava - Legionárska, káže: Martin Šefranko

25.12. **Televízne Služby Božie STVR**
CZ ECAV Pozdišovce, káže: Peter Mihoč, biskup VD

ZO ŽIVOTA NÁŠHO CIRKEVNÉHO ZBORU

Životné jubileum brata dozorcu

V nedeľu 12. apríla sme na Službách Božích zablahoželali nášmu bratovi dozorcovi Ľubomírovi Zánovi k jeho životnému jubileu, poďakovali za jeho službu v našom cirkevnom zbore a popriali mu hojnosť Božieho požehnania a Božích milostí do ďalších rokov jeho života i služby.

Slávnosť konfirmácie

V nedeľu 26. apríla z Božej milosti pred zhromaždením nášho cirkevného zboru vyznal svoju vieru v Trojjediného Pána Boha brat Tobias Okša. Nech ho na tejto ceste sprevádza Božie požehnanie a nech sa stáva Jeho svetlom.

Návšteva z Kežmarku

V nedeľu 17. mája sme na Službách Božích privítali vzácnych hostí z Kežmarku - brata Mikuláša Liptáka s manželkou Lýdiou, ktorí nám poslúžili Božím Slovom aj svedectvom viery o tom, ako im Pán vo Svojej milosti dal spoznať Ježiša ako Pána a Spasiteľa. Prežili sme s nimi radostný a požehnaný čas.

Ženská konferencia

V sobotu 23. mája sa v Žiline konal 2. ročník ženskej konferencie iŽena, na ktorej sa zúčastnili aj niektoré sestry z nášho cirkevného zboru. Veľmi sa tešíme, že aj takýmto spôsobom mohli prijať Božie požehnanie.

Posvätenie nových bohoslužobných nádob

V nedeľu 24. mája v 1. Slávnosť svätodušnú sme medzi nami privítali brata biskupa ZD Jána Hroboňa s manželkou Máriou. Ďakujeme im za službu Slova. Brat biskup pri tejto príležitosti posvätil aj naše nové bohoslužobné nádoby - kalich a cibóriá. Služby Božie obohatil svojou piesňou aj náš zborový spevokol Glória. Ďakujeme Pánu Bohu za vzácne prežitý čas.

Zborový výlet na Kráľovú hoľu

V sobotu 6. júna sme sa spoločne vydali na turistický výstup na Kráľovú hoľu. Sme vďační Pánu Bohu za krásu Jeho stvorenia i za vzácne príležitosti, pri ktorých môžeme prehlbovať vzájomné vzťahy, upevňovať naše bratsko-sesterské spoločenstvo v našom cirkevnom zbore.

Stretnutie so seniormi

V piatok 26. júna sme sa pri príležitosti záveru školského roka stretli v našom chráme Božom so seniormi zo ZSS Poltár. Toto stretnutie sa už stalo milou tradíciou, pri ktorej spoločne prežívame chvíle duchovného spoločenstva pri pobožnosti, spovedi a slávení sviatosti Večere Pánovej.

Zborový deň

V nedeľu 28. júna sme záver školského roka oslávili slávnostnými Službami Božími spojenými so Zborovým dňom. Kázňou Božieho Slova poslúžila sestra farárka Andrea Kurčík z Lovinobane, liturgiou brat konsenior Jaroslav Ďuriš

zo Stredných Plachtiniec a chválospevmi nás sprevádzali sestry a bratia z farnosti sv. Cyrila a Metoda. Po Službách Božích sme pokračovali spoločným obedom a príjemným spoločenstvom pri káve a koláčikoch vo farskej záhrade. Zborový deň sme zakončili seminárom „Cirkevný zbor ako živé svedectvo viery“, na ktorom nás brat konsenior povzbudil k aktívnemu životu viery a podelil sa o skúsenosti zo svojho cirkevného zboru.

Potravinová pomoc pre núdznych

Sme vďační Pánu Bohu, že v našom cirkevnom zbore pôsobí zborová diakonia, prostredníctvom ktorej môžeme konkrétnymi skutkami lásky pomáhať tým, ktorí to najviac potrebujú. V spolupráci s neziskovou organizáciou Liberi Semper zachraňujeme potraviny pred znehodnotením a pravidelne ich distribuujeme rodinám v núdzi. Teší nás, že sa táto služba rozvíja práve v Roku slúžiacej Cirkvi, ktorý vyhlásila Synoda ECAV na Slovensku.

Biblický tábor

V dňoch 27. - 31. júla sme v našom cirkevnom zbore pripravili denný biblický tábor pre deti s témou „Vitajte v autoškole“. Počas celého týždňa sme spoločne spoznávali „dopravné značky“ Božieho Slova, ktoré nás učia správne sa orientovať na ceste životom viery.

Tábor vyvrcholil slávnostnými Službami Božími, počas ktorých deti predstavili svoj program a prostredníctvom fotografií priblížili zborovému spoločenstvu spoločne prežité chvíle. Na záver prijali osobitné požehnanie a prevzali si svoje „vodičské preukazy“.

Návšteva z Levíc

V nedeľu 13. septembra pri príležitosti Pamiatky posvätenia chrámu sme na našich Službách Božích privítali hostí z Cirkevného zboru ECAV Levice. Spoločne sme ďakovali Pánu Bohu za dar chrámu. Milým obohatením stretnutia bolo osobné svedectvo sestry Boženy Macalákovej, manželky brata farára Vladimíra Macaláka, ktorý v našom cirkevnom zbore pôsobil 10 rokov. Zaspomínala na ich spoločný čas medzi nami. Povzbudivými slovami sa nám prihovorili aj brat farár Martin Riecky a brat zborový dozorca Martin Drdoš. Celé stretnutie bolo naplnené radosťou, vzájomným povzbudením a vďačnosťou za Božiu milosť.

Poďakovanie za úrody zeme

V nedeľu 4. októbra sme na slávnostných Službách Božích spoločne ďakovali Pánu Bohu za dary zeme. Vo svetle Božieho Slova sme si opäť pripomenuli, že všetko, čo máme a z čoho žijeme, je darom Jeho nesmiernej milosti a dobroty. Prežili sme požehnaný čas naplnený radostnými piesňami, vďačnými modlitbami a spoločenstvom pri sviatosti svätej Večeri Pánovej.

Vízia na 5 prstov

V utorok 6. októbra sa naši zboroví presbyteri stretli na vzdelávacom seminári s názvom „Vízia na 5 prstov“. Spoločne sa zamýšľali nad piatimi dôležitými oblasťami života nášho cirkevného zboru - uctievaním, rastom, spoločenstvom, službou a misiou - a hľadali konkrétne možnosti ich rozvoja.

Ekumenické biblické hodiny

Od septembra pokračujeme už tretím ročníkom ekumenických biblických hodín v spolupráci s rímskokatolíckou farnosťou sv. Cyrila a Metoda v Poltári. Tohtoročnou témou je „Čo nás spája, čo nás odlišuje“, v rámci ktorej spoznávame evanjelický a rímskokatolícky pohľad na vybrané otázky kresťanskej viery. V duchu vzájomnej úcty a porozumenia spoločne hľadáme biblické základy našej viery, objavujeme to, čo nás spája, a učíme sa vnímať rozdiely ako príležitosť na vzájomné obohatenie a úctivý dialóg.

Predreformačný zborový výlet do Bratislavy

V piatok 23. októbra sme sa pri príležitosti blížiacej sa Pamiatky reformácie vydali na spoločný výlet do Bratislavy, aby sme bližšie spoznali históriu i súčasný život našej Evanjelickej cirkvi a. v. Navštívili sme Cirkevný zbor ECAV Bratislava - Staré Mesto, kde nás sprevádzala sestra farárka Erika Sokola a Cirkevný zbor ECAV Legionárska, v ktorom nás privítal brat farár Ondrej Majling. Vzácnym zážitkom bola návšteva Generálneho biskupského úradu ECAV, kde nás prijal brat generálny biskup Ivan Eľko, ktorý sa s nami pomodlil a udelil nám biskupské požehnanie. Naše putovanie sme zakončili v Múzeu Lutherovej reformácie, ktorým nás sprevádzal brat archivár Martin Kováč. Domov sme sa vracali obohatení o nové poznatky, krásne zážitky a vzácne spoločenstvo. Pánu Bohu ďakujeme za Jeho ochranu, požehnanie i všetkých, ktorí nás počas nášho putovania srdečne prijali.

Večera Pánova v domácnosti

Milé sestry a milí bratia,
všetci túžime po duchovnej rovnováhe a vnútornom pokoji v našom každodennom živote. Keď nás však zaťažujú starosti, zdravotné problémy, pocit odlúčenia alebo samoty, hľadanie tejto harmónie sa stáva vskutku náročným.

Večera Pánova predstavuje vzácnu príležitosť na obnovu našej duchovnej sily a spoločenstva s Pánom Bohom. Uvedomujeme si, že mnohí z vás nemôžu osobne prichádzať na Služby Božie kvôli zdravotným ťažkostiam alebo iným obmedzeniam.

Preto **vám s radosťou ponúkame možnosť prijať Večeru Pánovu priamo vo vašom domácom prostredí.** Ak pociťujete túžbu po tejto sviatosti, ale nemôžete sa zúčastniť spoločných zhromaždení v chráme, neváhajte nás kontaktovať. S úctou a láskou vás navštívime, aby sme spolu mohli prežiť chvíle duchovného občerstvenia a Božej blízkosti.

Výzva pre čitateľov

Milé sestry a milí bratia, milí priatelia.
Pokiaľ by ste mali záujem o nové, ale aj staršie čísla nášho zborového časopisu v tlačenej podobe, dajte nám to, prosíme, vedieť.
Cena jedného čísla sú 3 €.
Časopis je zadarmo k dispozícii v elektronickej podobe na stránke *www.ecavpoltar.sk* (aj archívne čísla).

Nakoľko náklady na vydávanie nášho zborového časopisu sú stále vyššie, chceme Vás poprosiť **o Vaše milodary.** Ak Vám to Pán Boh dá na srdce, budeme Vám vďační. Môžete tak urobiť zaslaním dobrovoľnej finančnej čiastky na náš zborový účet: **SK68 0900 0000 0000 5932 7956** s poznámkou: **„Milodar na Evanjelické Slovo“** alebo jej darovaním priamo vo farskom úrade. Ďakujeme!

redakcia Evanjelického Slova

Evanjelické Slovo

Občasník Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Poltár vychádza nepravidelne a slúži pre vnútromisijné potreby nášho cirkevného zboru. **Cena 3 €.**

Redakčná rada:

Šéfredaktor: ThDr. Ivan Lukáč

Členovia: Ing. Ľubomír Zán
Mgr. Lucia Lukáčová
Bc. Slavka Srnišová
Dana Henžeľová
Rastislav Boško

Jazyková úprava: Mgr. Adriana Bošková

Kontakt:

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Poltár
Obrancov mieru 163/26
987 01 Poltár
IČO: 31932983, DIČ: 2021238769
poltar@ecav.sk, www.ecavpoltar.sk

Vydáva:

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Poltár
Obrancov mieru 163/26
987 01 Poltár

